

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

CUMHURİYETİMİZ 94 YAŞINDA

Türk Dil Kurumu'nun büyük sözlüğünde Cumhuriyet "Milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimi" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre bir devlet-yönetim şekli olan Cumhuriyet; iktidarın yani ülke yönetiminin tek bir kişi veya bir grubun elinde değil, halkın temsilcileri aracılığıyla gerçekleşmesi anlamına gelmektedir. Tanımların içeriği incelendiğinde demokrasi kavramına da atıf yapmak gereği doğmaktadır. Bu bağlamda demokrasinin seçimler ile hukukun üstünlüğünü, Cumhuriyetin ise halk temsilcilerinden oluşan bir parlamentoyu önplana çıkardığı söylenebilir. Dünya genelinde cumhuriyet ve demokrasinin çoğu kez bir arada bulunduğu görülmektedir. Ancak tarihsel süreçte oluşan birikimler sonucu bu bileşim ülkelere göre farklı niteliklere sahip olabilmektedir. Nitekim İngiltere demokratik bir ülke olmasına rağmen Cumhuriyet değildir. Türkiye ise hem cumhuriyet hem de demokratik bir ülkedir.

Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk Samsun'a çıktığı andan itibaren cumhuriyet niteliklerine sahip devlet kurmayı planladığını ortaya koymuş, bu anlayış **"Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir"** diyerek **23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin** açılmasıyla somutlaşmıştır. Bu şekilde altyapısı oluşturulan **Cumhuriyet 29 Ekim 1923'de** ilan edilmiştir.

İnsanlık tarihi ve bilim adamlarının yaptığı çalışmalar insanlık onuruna en uygun yönetim yapılanmasının demokratik cumhuriyet olduğunu ortaya koymaktadır. Atatürk, Cumhuriyetin kurulmasının ardından demokrasinin de devreye girmesi için bazı hamleler yapmış ancak, sosyo-kültürel ve sosyo-politik koşullar buna imkan vermemiştir. Aydınlanma felsefesini kavramış, Fransız ihtilalini analiz etmiş, ulus devlet gereksinimini görmüş olan Atatürk Cumhuriyeti nitelikli demokrasi ortamına kavuşturamadan erken yaşta aramızdan ayrılmıştır.

Genç Türkiye Cumhuriyeti 1946 seçimleri ile demokratik bir yapıya geçmiş, yaşadığı önemli sorunlar ve edindiği birikimler ile bugünlere gelmiştir. Fetö terör örgütünün **15 Temmuz 2016'da** gerçekleştirdiği darbe girişimi karşısında halkımızın cumhuriyet ve demokrasisine sahip çıkmak için gösterdiği kahramanlık geldiğimiz noktayı oldukça iyi sembolize etmektedir. Ancak günümüz koşullarında Türkiye'de cumhuriyet ve demokrasinin niteliklerinde önemli gelişmeler sağlanmış olmakla birlikte hala gidilecek yol olduğunu da söylemek yanlış olmayacaktır.

Bilindiği gibi 29 Ekim tarihinde Cumhuriyetimizin **94. yaşını** kutluyor olacağız. Kanımızca dünyada cumhuriyeti ve demokrasisi için Türkiye kadar büyük bedeller ödeyen ülke sayısı çok fazla değildir. Bu nedenle Cumhuriyetimize sahip çıkmak, coşkuyla kutlamak ve niteliklerini daha da geliştirmek için hepimize görevler düşmektedir. Ancak bu bağlamda yapılabilecek çok şey sıralamak mümkünse de, bu görevlerin en önemlisinin **"çok ama çok çalışmak"** olduğu açıktır. Çünkü, özlü bir sözde de ifade edildiği gibi, vatan ve cumhuriyet çalışan insanların omuzlarında yükselecektir. Bu çerçevede esnaf ve sanatkarlarımızın üzerlerine düşeni yaptığını bilmek bizleri mutlu etmekte, ancak hala gidilecek çok uzun yolumuzun olması sorumluluklarımızı artırmaktadır. Dolayısıyla tüm esnaf ve sanatkarlar camiası mensuplarının dünden daha çok, yarından ise daha az çalışmaları gerekmektedir.

ZEKERİYA MUTLU
BASKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF VE SANATKAR KÖŞESİ

KOBİ TEKNOLOJİK ÜRÜN YATIRIMI DESTEK PROGRAMI

Kobi Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı;
KOBİ'lerin, orta yüksek ve yüksek teknoloji alanlarındaki Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ürünlerine yönelik üretim yatırımlarının desteklenmesi amacı ile kurgulanmıştır.

KOBİ TEKNO YATIRIM; KOSGEB, teknolojik ürünlerin Türkiye'de imalatı için işletmelere 5 milyon TL destek verecektir.

Program Kapsamı

1. KOSGEB ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar tarafından desteklenen ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan,

2. Yurtdışı teknoloji bölgeleri/araştırma merkezleri/enstitüler/bilim parkları/kuluçka merkezleri/hızlandırıcılarda ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan,
3. Yurt içi teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan işletmelerin, bölgede sonuçlandırdıkları ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan,
4. Kamu araştırma enstitülerinde/merkezlerinde ar-ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan,
5. Patent belgesi ile koruma altına alınan,
6. Doktora çalışması neticesinde ortaya çıkan,
7. Teknolojik Ürün (TÜR) Deneyim belgesi alan prototip çalışması tamamlanmış teknolojik ürün sahipleri veya kullanım hakkını sözleşme ile hak sahibinden devralmış işletmeler yararlanabilecektir.

Destek Süresi	Yatırım Projesi Süresi: Azami 36 Ay	
	İşletme Giderleri Desteği süresi 1 yıldır	
Destek Üst Limiti (geri ödemeli ve/veya geri ödemesiz)	5.000.000 TL	
Destek Oranları		
İşletme Ölçeği	Destek Oranı (Geri Ödemesiz)	Makine-Teçhizat ve Yazılım İçin Destek Oranları (Geri Ödemesiz + Geri Ödemeli)
Mikro İşletmeler	%70 Yüksek Teknoloji: +%5	%100* *(Yerli malı belgesi kapsamında alınması durumunda geri ödemesiz destek oranına %15 ilave edilir ve kalan destek oranı kadar geri ödemeli destek verilir.)
Orta ve Küçük İşletmeler	%60 Yüksek Teknoloji: +%5	
Geri ödemeli destek kapsamında talep edilen teminatlar için %100 Teminat Giderleri Desteği		

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ

ORTA VADELİ PROGRAM (2018-2020)

Tüm ülkeler ekonomilerini geliştirmek, bunun için de ekonomiyi yönlendirmek çabası içinde olurlar. Ekonomik birimlerin yani firmalar ve vatandaşlar ile devletin ekonomik faaliyetlerini verimli bir şekilde sürdürebilmeleri için olabildiğince uzun bir vadede önlerini görebilmeleri gerekmektedir. Hem bir ekonomik birim hem de ekonomi politikası yapımcısı olarak bu bağlamda devlete düşen görev yaptığı plan ve programlar ile firma ve vatandaşlara yol göstermek, onların belirsizlikler ve riskler ile karşılaşmalarını engellemektir. Ülkeler arasındaki ekonomik ve siyasi ilişkilerin sürekli artması, ekonomik yaşamda beklenmedik hareket ve gelişmelerin ortaya çıkabilmesi, kısacası küreselleşen ve hızlanan dünya ekonomisinde devletin bu rolü daha da önem kazanmıştır.

Bilindiği gibi Türkiye ekonomisi 1963 yılından günümüze 5'er yıllık kalkınma planları, bu planlar çerçevesinde hazırlanan yıllık programlar ile yönetilmeye ve yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Bunların yanında Maliye Bakanlığı'nın bütçe ve maliye politikaları, Merkez Bankasının para politikası ekonomiyi yönlendirmekte kullanılmaktadır. Ayrıca 2005 yılından itibaren (2006-2008 yıllarını kapsayacak şekilde) Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli programlar da ekonomi politikası belgesi olarak devreye girmiştir. Görüldüğü gibi Türkiye'de ekonominin yönlendirilmesi için oldukça geniş bir zemin sözkonusudur.

Bu ekonomi politikası belgeleri içinde Orta Vadeli Programların önemi her geçen gün artmaktadır. Her yıl Eylül ayında açıklanan ve gelecek üç yıl içinde (her yeni yıl bir yıl ileriye kaydırılarak) uygulanacak ekonomi politikalarını ve politika hedeflerini ortaya koyan bu belge ekonomi kamuoyu tarafından oldukça yakından takip edilmektedir. Bu belgenin açıklanmasının ardından konulan hedefler, uygulanacağı açıklanan politikalar hakkında oldukça yoğun tartışmalar yapılmaktadır.

2018-2020 yıllarını kapsayan 13. Orta Vadeli Program 2017 yılı Eylül ayında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu programa göre, gelecek üç yılda Türkiye ekonomisinin yüzde 5,5 oranında büyümesi ve böylece 2020 yılı sonunda kişi başına düşen gelirin **13.024 dolara yükselmesi beklenmektedir.**

Bu büyümeye bağlı olarak 2017 yılı sonundan 2020 yılı sonuna kadar **istihdamın 3 milyon 217 bin kişi artması, işsizlik oranının ise 10,8'den 9,6'ya düşmesi öngörülmektedir. Enflasyonun ise 2020 yılında yüzde 5'e gerilemesi hedeflenmektedir.**

Dış ticaret açısından bakıldığında ise 2020 yılı sonunda **ihracatın 195 milyar dolara, ithalatın 272 milyar dolara, dış ticaret açığının 77 milyar dolara, cari açığın ise 41,9 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.** Kriz algısı açısından önem taşıyan bir gösterge olan cari açığın milli gelire oranının **ise yüzde 3,9'a gerilemesi** öngörülmektedir.

Bu hedefler ve arka planı incelendiğinde bazı soru işaretleri doğmaktadır. Bu soru işaretlerinin ilk ve en önemli kaynağı önceki Programlarda ortaya konulan hedeflere ulaşmada oldukça başarısız olunması, yani güven sorunudur. Sözkonusu sorun Orta Vadeli Programın yol gösterici özelliğini zayıflatan bir unsurdur. İkinci sorun ise önümüzdeki üç yıl için öngörülen dolar kuruna ilişkindir. Nitekim 2018-2020 dönemindeki her yılda dolardaki artışın enflasyonun gerisinde kalacağı öngörülmektedir. Türkiye gibi dışa bağımlılığı belirgin olan bir ülkede gerçekçi olmayan kur hedefleri ve bu hedeflerdeki sapma tüm diğer hedeflerin de tutmaması anlamına gelecektir. Bu programın da hedeflerine ulaşamaması ise, Orta Vadeli Programların itibarını iyiden iyiye azaltacaktır.

Bununla birlikte Programda konulan nitel hedefler ve nitel araçların oldukça yerinde olduğu söylenebilir. Özellikle kamu harcamalarında etkinliğe vurgu yapılması, üniversitelerin ihtisaslaşması, öğretmen yetiştirme sisteminin geliştirilmesi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, kamu kurumlarının yeniden yapılandırılması son derece önemli amaçlardır. Türkiye'de niteliksel bir sıçrama ihtiyacının belirginleştiği bir dönemde bu amaçların programda yer alması son derece yerinde olmuştur.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2016				2017								
GÖSTERGE	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL
İMALAT SAN. KKO (%)	76,6	76,4	76,4	76,5	75,5	75,4	74,9	78,4	78,8	79,0	78,7	78,8	79,0
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	51.340	63.746	95.783	108.044	25.689	34.658	55.616	57.998	65.799	66.164	62.384	54.890	53.423
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	61.757	74.244	83.635	87.107	76.493	81.990	96.313	82.590	87.536	79.544	75.618	44.926	64.166
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	27.564	27.267	27.067	26.669	26.672	26.956	27.489	28.157	28.488	28.703	28.758		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.523	3.647	3.715	3.872	3.985	3.900	3.642	3.287	3.225	3.251	3.443		
İŞSİZLİK ORANI (%)	11,3	11,8	12,1	12,7	13,0	12,6	11,7	10,5	10,2	10,2	10,7		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	1.160.567	1.182.422	1.229.210	1.259.706	1.294.552	1.252.762	1.291.186	1.308.306	1.342.638	1.342.064	1.352.354	1.372.970	1.387.452
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	10,9	10,8	10,5	10,6	10,6	10,9	11,3	11,8	12,6	13,1	13,2	13,0	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	11,0	10,9	10,8	10,6	10,8	10,9	11,0	11,5	12,4	13,2	13,5	13,5	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	10,6	10,2	10,2	10,3	10,3	10,4	10,7	11,1	11,7	12,4	12,9	13,2	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.639.098	1.660.075	1.724.691	1.763.554	1.848.664	1.801.462	1.861.814	1.888.680	1.926.140	1.951.679	1.972.791	1.988.723	2.027.120
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	45.334	44.394	47.672	50.133	51.797	49.518	50.458	49.774	49.146	52.415	52.143	52.633	54.976
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	1.190.546	1.208.693	1.265.156	1.293.510	1.375.085	1.325.700	1.376.937	1.399.414	1.432.135	1.447.616	1.462.414	1.470.347	1.498.801
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	321.224	326.056	331.213	337.798	340.282	344.278	352.197	357.880	362.170	367.707	373.514	379.738	384.986
KONUT(Milyon TL)	154.388	157.300	160.274	164.058	165.602	168.020	172.843	176.290	178.223	180.652	182.684	185.078	186.940
TAŞIT (Milyon TL)	6.312	6.298	6.436	6.718	6.638	6.580	6.542	6.538	6.535	6.619	6.671	6.709	6.673
DİĞER (Milyon TL)	160.524	162.458	164.503	167.022	168.042	169.678	172.812	175.052	177.402	180.436	184.159	187.951	186.940
KREDİ KARTI (Milyon TL)	81.994	80.932	80.650	82.113	81.500	81.966	82.222	81.612	82.699	83.941	84.720	86.005	88.357
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	15,3	14,7	13,7	13,9	15,2	15,6	15,4	15,9	15,4	14,8	16,0	16,3	16,4
KREDİ FAİZİ (Konut %)	12,9	12,1	11,7	11,4	11,5	11,4	11,1	11,4	11,7	11,8	12,0	13,0	12,9
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	14,8	14,8	14,0	14,3	14,0	14,7	15,3	16,4	14,1	16,5	17,0	17,3	16,6
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	26.733	27.060	27.657	27.965	28.682	28.380	28.907	29.358	29.569	29.924	30.157	30.818	31.005
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	22.915	23.138	23.385	23.658	23.870	24.081	24.539	25.067	25.197	25.380	25.537	25.874	25.929
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	3.819	3.922	4.271	4.307	4.812	4.300	4.368	4.291	4.372	4.544	4.620	4.944	5.076
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki payı-%)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	55.176	56.557	57.125	57.998	59.410	60.187	60.663	61.339	62.131	61.246	62.118	62.912	
Kredi Kartları	8.265	8.393	8.160	8.035	8.170	8.133	8.139	8.143	8.198	7.759	7.860	7.971	
Ferdi Kredi Konut	843	864	868	886	881	881	875	867	869	863	847	832	
Ferdi Kredi Otomobil	232	234	230	227	230	227	224	221	220	214	215	214	
Ferdi Kredi Diğer	10.721	10.886	10.728	10.632	10.719	10.591	10.587	10.547	10.552	10.225	10.351	10.460	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	6.289	6.499	6.735	6.919	7.239	7.463	7.599	7.712	7.914	7.914	8.226	8.344	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	2.161	2.207	2.179	2.174	2.231	2.241	2.274	2.303	2.290	2.314	2.323	2.336	
İnşaat	5.087	5.206	5.313	5.392	5.428	5.521	5.610	5.630	5.927	5.848	6.030	6.116	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.310	1.359	1.430	1.628	1.738	1.829	1.823	1.863	1.896	1.896	1.910	1.953	
Diğer	20.267	20.910	21.482	22.103	22.721	23.270	23.534	24.053	24.233	24.212	24.355	24.686	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	93,6	86,2	88,6	90,0	84,5	70,1	82,1	70,2	76,0	79,8	78,6	79,9	82,8
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	1.096,90	1.032,60	1.134,60	1.602,60	1.297,80	906,9	892,2	1.033,90	926,2	929,9	1.093,30	1.019,10	1.135,70
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	53,9	54,8	48,8	34,2	50,4	31,2	30,4	15,0	38,7	23,4	24,2	12,3	24,0
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.837,20	1.939,20	1.726,70	1.358,40	1.716,50	1.118,80	1.073,90	605,3	1.251,50	830,5	881,6	561,8	927,9
KURULAN ŞİRKET SAYISI	3.745	5.362	5.592	4.885	6.275	5.617	6.146	6.447	6.250	6.039	5.269	6.674	5.105
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	903	1.096	1.167	1.896	2.142	815	720	810	861	1.112	1.211	1.313	951
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	7,28	7,16	7,00	8,53	9,22	10,13	11,29	11,87	11,72	10,90	9,79	10,68	11,2
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	1,78	2,84	6,41	9,94	13,69	15,36	16,09	16,37	15,26	14,87	15,45	16,34	16,28
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	141.261	140.811	141.890	142.895	144.576	144.297	146.021	146.877	148.353	148.625	151.411	152.851	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	196.962	197.055	198.012	198.433	200.661	200.910	202.142	203.735	207.464	207.167	214.008	216.560	
ORTALAMA DOLAR KURU	2,9630	3,0710	3,2700	3,4920	3,7380	3,6760	3,6690	3,6570	3,5670	3,5220	3,5630	3,5160	3,4710
ORTALAMA EURO KURU	3,3190	3,3900	3,5380	3,6850	3,9690	3,9150	3,9190	3,9140	3,9360	3,9520	4,0950	4,1470	4,1410
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,1210	1,1040	1,0820	1,0550	1,0620	1,0650	1,0680	1,0700	1,1030	1,1220	1,1490	1,1800	1,1930